

Kansallinen lapsistrategia – kohti lapsen oikeuksia kunnioittavaa yhteiskuntaa

pääsihteeri Johanna Laisaari

17.9.2021

Lasten ja nuorten ääni Euroopassa

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Visiona lapsen oikeuksia kunnioittava Suomi

- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja oikeuksien mahdollisimman täysimääräinen toteutuminen Suomessa
- Lapsen oikeuksia kunnioittava lapsi- ja perhemyönteinen Suomi.
- **Kaikkien lasten Suomi**

Lapsistrategian oikeudellinen perusta

- Lapsistrategia on kauaskantoinen hanke, joka vaikuttaa konkreettisesti lasten ja nuorten oikeuksien toteutumiseen Suomessa.
- Työn pohjaksi on otettu perus- ja ihmisoikeudet sekä Suomen vahva oikeusvaltioperinne.
- **Kansallisen lapsistrategian oikeudellinen perusta** -julkaisun ovat laatineet Esa Iivonen (Mannerheimin lastensuojeluliitto) ja Kirsi Pollari (Lastensuojelun Keskusliitto).
- <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5417-5>

Lapsistrategian perusta on ihmisoikeuksissa

1. Lapsen oikeuksien sopimusta on **tulkittava kokonaisuutena**.
2. **Lapsen oikeuksia turvataan laajasti** perustuslaissa ja muissakin ihmisoikeussopimuksissa kuin YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa.
3. Lapsen perus- ja ihmisoikeudet muodostavat **jakamattoman kokonaisuuden**, jossa eri oikeudet ovat yhteydessä toisiinsa, riippuvat toisistaan ja vahvistavat toisiaan.

Lapsistrategian kaksi vaihetta

- 1) Varsinaiseen lapsistrategiaan** kirjattiin pitkän aikavälin tavoitteet ja toimet.
 - Tämä tehtiin parlamentaarisella valmistelulla komiteatyöskentelynä vuoden 2020 aikana.
- 2) Strategian toimeenpanosuunnitelmaan** kirjataan hallituskauden (tai vastaavan lyhyemmän aikavälin) tavoitteet, toimet ja niiden voimavarat.
 - Tämä on menossa juuri hallituksen yleisistuntoon.

Kansallinen lapsistrategia

- Strategia perustuu **kolmeen pääajatukseseen**:
 1. Strategialla luodaan aidosti lapsi- ja perhemyönteinen, lapsen oikeuksia kunnioittava Suomi.
 2. Lapsen oikeudet ja asema vakiinnutetaan niin, että lapset huomioidaan johdonmukaisesti kaikessa poliittisessa ja tosiasiallisessa toiminnassa muiden yhteiskunnan jäsenten rinnalla ja että lapset saavat tietoa heille kuuluvista oikeuksista.
 3. Haavoittuvassa asemassa olevien lasten asema turvataan ja heidän tarpeensa tunnistetaan paremmin.

Osallisuus lapsen perus- ja ihmisoikeutena

- **Osallisuudella on tärkeä rooli lapsistrategiassa ja sen toimeenpanossa.**
- Lapsen osallisuus ei ole vain yhteiskunnallinen vaan myös oikeudellinen kysymys.
- Osallisuuden vahvistaminen perustuu kansainvälisiin ihmisoikeusvelvoitteisiin, ja kansallinen lainsäädäntö pyrkii varmistamaan, että osallisuus toteutuisi lasten ja nuorten arjessa.

Lapsen oikeus osallisuuteen muodostuu kolmesta yhtä tärkeästä oikeudesta:

1. Osallisuus edellyttää, että lapsella on **oikeus tietoon**, jota ilman lapsi ei voi muodostaa omaa näkemystään asiasta.
 2. Osallisuus edellyttää, että lapsella on **oikeus ilmaista** tietoon perustuva mielipiteensä.
 3. Lapsella on **oikeus saada mielipiteensä huomioduksi**.
- **HUOM!** Oikeudet täydentävät toisiaan ja niitä kaikkia tarvitaan, tai muuten lapsen osallisuus jää vaillinaiseksi.

Lasten ja nuorten osallisuus kansallisessa lapsistrategiassa

- Lapsistrategiassa vahvistetaan lasten osallisuutta ja haetaan tapoja tukea monenlaisten lasten osallisuutta yhteiskunnassa.
- Osallisuus on **kokemus kuulumisesta joukkoon** sekä kokemus siitä, että on **mahdollisuuksia vaikuttaa** itselleen merkityksellisiin asioihin.
- Osallisuutta vahvistetaan erityisesti sellaisten ryhmien osalta, jotka jäävät usein syrjään.
- Samalla luodaan tapoja ja malleja, joilla yksittäiset lapset saavat äänensä kuuluviin ja voivat kokea osallisuutta.

Lisätietoja

- <http://www.lapsistrategia.fi/>
 - Lapsistrategia eri kielillä
 - Taustaselvityksiä ja julkaisuja
 - Blogikirjoituksia ja ajankohtaista
- #lapsistrategia
- #KaikkienLastenSuomi

Kiitos!

Johanna Laisaari

johanna.laisaari@vnk.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET